

Een zootje ongeregeld

L. Buelens en K. Van de Kerckhove

Vier jaar en een Mattel-schandaal later is de veiligheid van speelgoed er sinds onze laatste test amper op vooruitgegaan. Bijna de helft van de geteste speeltjes zakt voor de labotests. Twee fabrikanten riepen hun producten na onze resultaten terug. De veiligheidsproblemen zijn hardnekkig. Een bewijs dat de controles ontoereikend zijn ...

Voor Sinterklaas aan zijn plundertocht van de winkels begint, wilden we toch eens uitzoeken hoe het zit met de veiligheid van het speelgoed dat er wordt verkocht. We onderzochten 23 speelgoedartikelen voor kinderen jonger dan 3 jaar.

Het resultaat? Tien werden er uitgesloten. Ofwel omdat ze de toegelaten concentraties ftalaten – die men bijvoorbeeld verwerkt in de verf van veel speelgoed of in het plastic om dat zachter te maken – overschreden, ofwel omdat ze een verstikkingsgevaar inhielden. Vijf artikelen vormden bovendien een gevaar omdat de verplichte waarschuwingen op de verpakking ontbraken of onjuist waren.

Weinig speelgoed beantwoordt aan de wet

Gelukkig gaat het niet altijd om ernstige gebreken. Maar ze tonen wel aan

48 ETHIEK

Hoe is het gesteld met de arbeidsvoorwaarden van de mensen die het speelgoed aan de andere kant van de wereld maken?

dat de veiligheidsnormen al te vaak met voeten worden getreden. Jaar na jaar registreert het Europese alarmsysteem voor non-foodproducten meer gevallen. Op zijn eentje is speelgoed verantwoordelijk voor bijna een derde van de meldingen van gevaarlijke producten in 2007. Dat zijn er maar liefst 417!

Het enige lichtpuntje in dit nogal trieste verhaal is dat de fabrikanten hun verantwoordelijkheid lijken op te nemen. Ongetwijfeld omdat de schaduw van Mattel nog over hen waart ... Weet u nog? Eind 2007 moesten duizenden made-in-China-producten in Europa en de Verenigde Staten worden teruggeroepen omdat ze loodhoudende verf bevatten. Na onze tests besloten twee fabrikanten hun producten uit de rekken te halen (maar wat met het speelgoed dat al werd verkocht?). Drie andere beloofden de productiewijze van het speelgoed in kwestie te wijzigen. Eén fabrikant beloofde een niet-reglementaire etikettering aan te passen.

Etikettering is belangrijk

Speelgoed voor kinderen jonger dan 3 wordt geacht te beantwoorden aan een

reeks veiligheidsregels aangepast aan het gedrag van kinderen van die leeftijd. Gezien hun neiging alles in de mond te steken, zullen beperkingen op het vlak van de grootte van de stukjes bv. strenger zijn. Wanneer u een product zonder doelgroep koopt, loopt u het risico dat het speelgoed niet aan de voor uw kind gewenste normen voldoet.

We vermoeden trouwens dat sommige fabrikanten de leeftijd van de doelgroep in hun dossier overschatten om aan de regels voor speelgoed voor kinderen jonger dan 3 jaar te ontkomen. Tijdens onze vorige enquête merkten we immers op dat de vermelde leeftijd niet altijd met de werkelijkheid strookt.

De CE-markering, die verplicht is op alle speelgoed dat in de EU wordt verkocht, zou moeten bewijzen dat het speelgoed aan de veiligheidsnormen beantwoordt. "Zou", want ze biedt volgens ons geen waterdichte garantie. De fabrikant brengt het logo zelf aan en de controles zijn verre van toereikend. Toch raden we u af speelgoed zonder die CE-markering te kopen. Een fabrikant die niet eens de moeite neemt om die stappen te ondernemen, komt niet bijster ernstig over!

Onze test

- ▶ We testten 23 speelgoedartikelen voor kinderen jonger dan drie jaar.
- ▶ We kochten ze anoniem in verschillende winkels. De vermelde prijzen zijn de prijzen die wij betaalden. Ze kunnen dus verschillen van winkel tot winkel.
- ▶ Een deskundige gaf zijn ideale minimumleeftijd; wij vergeleken die met wat de fabrikant aangeeft (sommige vermelden helemaal geen leeftijd, wat wij ten zeerste betreuren).
- ▶ We controleerden de naleving van de normen inzake etikettering, chemische stoffen, en mechanische en fysieke veiligheid (de afmetingen en vorm van het speelgoed en zijn onderdelen). We zochten ook naar andere stoffen die naar onze mening niet in speelgoed thuishoren.
- ▶ Speelgoedartikelen moeten bestand zijn tegen genadeloze kinderhandjes. We hebben ze dus mishandeld (het speelgoed, wel te verstaan) om de stevigheid te testen. Doelstelling was ons ervan te vergewissen dat ze het kind bv. niet kunnen verwonden of verstikken doordat kleine elementen te makkelijk loskomen.
- ▶ Wanneer de verpakking na de aankoop niet voor de vuilnisbak is bestemd, moet ze volgens ons beantwoorden aan dezelfde veiligheidsnormen als het speelgoed. Dergelijke verpakkingen komen immers regelmatig in kinderhandjes terecht.

Voor veiliger speelgoed

Veiligheid is geen vast gegeven, maar iets waar we over moeten blijven waken. Deze tips helpen u veilig speelgoed te kiezen.

- ▶ Koop geen speelgoed zonder CE-markering.

- ▶ Respecteer de aangegeven leeftijdsgroep.

- ▶ Lees aandachtig de instructies en eventuele waarschuwingen: ontvlambaarheid, aanwezigheid van een volwassene tijdens het gebruik vereist enz.

- ▶ Controleer het speelgoed voor u het koopt: komen kleine stukken zoals ogen en haar van knuffeldieren niet te gemakkelijk los? Zien de naden er stevig uit? Zijn de randen niet te scherp? enz.

- ▶ Ga na of het kind het batterijcompartiment niet alleen kan openen.

- ▶ Toon het kind nog vóór het eerste gebruik duidelijk hoe hij of zij het speelgoed moet gebruiken.

- ▶ Wijs op mogelijke gevaren en te vermijden handelingen.

- ▶ Blijf in de buurt van een spelend kind.

- ▶ Controleer het speelgoed regelmatig en haal het weg wanneer het beschadigd of stuk is.

GEZAKT VOOR DE TEST

Muziekinstrumenten

Boikido

► Stukjes van het rubber onder het toetsenbord van de xylofoon komen te gemakkelijk los. Het kind zou deze kleine onderdelen kunnen inslikken of inademen en zo stikken.

► Na onze tests besloot de fabrikant het speelgoed uit de rekken te halen.

€ 29,95

Puzzelmat (merkloos)

► Te veel ftalaten in de pvc-opbergtas.
► Te veel solventen in de puzzelstukken.

► Na onze tests beloofde de fabrikant deze problemen op te lossen.

€ 12,99

Eetservice Berchet

► Het suikerpotje voldoet niet aan de reglementering. Wanneer het kind het te lang op zijn mond drukt, kan het stikken.

€ 8,49

Auto Tiny'n Tuff Buildables Mega Bloks

► Te veel ftalaten in de witte verf.

€ 9,99

Kookset Hema

► Kleine onderdelen kunnen loskomen en het kind verstikken bij inademing/inslikken.

► Volgens onze deskundige is dit speelgoed bestemd voor kinderen ouder dan 3 jaar, maar aangezien er geen leeftijd op de verpakking staat, checkten wij toch of het ook geschikt is voor kinderen jonger dan 3. Tijdens de test kwamen er stukjes los, waardoor er bij inademen of inslikken een verstikkingsrisico bestaat. Daarom had de vermelding "Niet geschikt voor kinderen jonger dan 3 jaar" op de verpakking moeten staan.

► Gezien de ontvlambaarheid van de pannenlappen had ook de waarschuwing "Uit de buurt van vuur houden" aanwezig moeten zijn.

€ 8,95

Badspeelgoed John Toy

► Te veel ftalaten in de eend en de pvc-opbergtas.

► Na onze tests beloofde de fabrikant deze problemen op te lossen.

€ 3,95

Trekslak Heliot

► Te veel ftalaten in verschillende verven en in het pvc rond de wielen.

► Na onze tests besloot de fabrikant het speelgoed uit de rekken te halen.

€ 24,95

Badboekje Haba

► Tijdens de test kwamen stukjes los van de zak. Wanneer het kind die inademt of inslikt, bestaat er verstikkingsgevaar.

► Te veel ftalaten in de kikker.

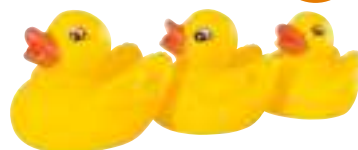
► Na onze tests beloofde de fabrikant deze problemen op te lossen.

€ 11,95

Badspeelgoed (merkloos)

► De vierkantjes velcro die de eendjes tegen elkaar moeten houden, komen te gemakkelijk los. Een kind dat die per ongeluk inslikt of inademt, loopt verstikkingsgevaar.

€ 2,99

Hengelspel Djeco

► Te veel solventen in de eendjes van pvc.

€ 22,95

GESLAAGD VOOR DE TEST

**Bijtring
Simba**

€ 2

**Rammelaar
Chicco**

€ 7,99

**Knuffeldier
Eddy Toys**

€ 2,99

**Stapelspel
IKEA**

€ 5,99

**Pop
Dream Collection**

€ 9,99

Trommel Hema

€ 12,5

Kookset IKEA

€ 7,99

**Knuffeldier
Zeeman**

€ 2,99

**Stapelspel
Djeco**

€ 17,5

**Telefoon
Fisher Price**

€ 5

**Grasmaaier
Harmony**

€ 16,95

**Badspel
Sun Ta Toys**

€ 4

**Badspeeltje
Tomy**

€ 5,99

Baart een stuk speelgoed u zorgen?

Wanneer u bij speelgoed een ernstig veiligheidsprobleem vermoedt, kunt u terecht bij het Centraal Meldpunt voor Producten: info.consumentenproducten@economie.fgov.be, North Gate III, Koning Albert II laan 16, 1000 Brussel.

SPEEL NIET MET VUUR

Net als vier jaar geleden blijkt uit de testresultaten dat een betere controle van speelgoed zich opdringt. We vinden ook dat de Europese reglementering niet ver genoeg gaat, vooral wat chemische producten betreft. Doorgaans wordt de volgende redenering gevolgd: zolang de schadelijkheid van een stof niet is bewezen, mag het speelgoed er kleine hoeveelheden van bevatten. Maar men moet precies het omgekeerde doen: het gebruik van een product verbieden zolang er twijfel bestaat over zijn schadelijkheid. Dit voorzorgsprincipe is noodzakelijk omdat kinderen een bijzonder kwetsbare groep vormen.

En het is niet alleen een kwestie van veiligheid, maar ook van vertrouwen. Wanneer we speelgoed kopen, zouden we niet moeten bevreesd zijn voor eventuele gevaren voor onze kinderen. Dergelijke ongerustheid mondt al snel uit in een psychose en dat is nu niet meteen wenselijk. Er staat veel op het spel, voor consumenten, fabrikanten en de overheid.